

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

I krig og kærlighed gælder alle kneb – Richard Flanagan DEN SMALLE VEJ TIL DET DYBE NORD

Af

[Gudrun Hagen](#)

– 27. oktober 2015 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Roman](#), [Skønlitteratur](#)

Flanagans svulstige og lettere overlæssede krigsroman får trods klichéfyldt kærlighedshistorie og lomme filosofi i rå mængder tårerne til at trille i sit insisterende fokus på erkendelsesmæssige nuancer og menneskelige gråzoner.

Citat

Han tænkte på sin kone. Han opfattede sit ægteskab som dyb ensomhed. Han kunne ikke forstå hvorfor han var gift, hvorfor det at gå i seng med flere forskellige kvinder blev opfattet som forkert, hvorfor det alt sammen betød mindre og mindre. Ej heller kunne han forklare hvad det var for en mærkelig kløen nederst i hans mave der bare voksede og voksede, hvorfor han havde så desperat brug for at kunne lugte til Lynette Maisons ryg, eller hvorfor det eneste virkelige i hans liv var drømme.

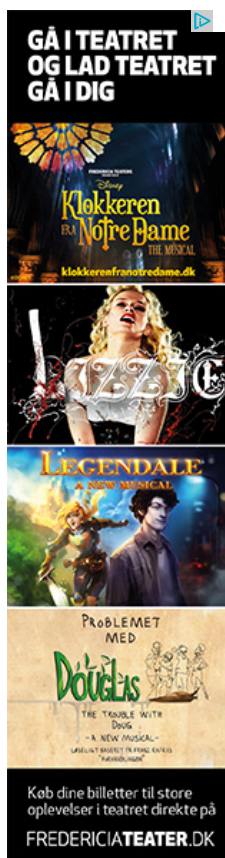
Han åbnede minibaren, tog den sidste miniatureflaske Glenfiddich ud og konstaterede med en hovedrysten den nye berøringsfølsomme teknologi der betød at når først han havde taget flasken op, blev det omgående registreret elektronisk. Han havde en fornemmelse af at en ny og nydeligere verden var på vej, en mere tam verden, en verden fuld af grænser og overvågning hvor alt var kendt og intet krævede at blive oplevet. Han indså at hans offentlige jeg – den side de satte på mønter og frimærker – ville gå godt i spand med den kommende tidsalder, og at den anden side, hans private jeg, ville blive stadig mere uforståelig og smagløs; denne side ville andre rotte sig sammen om at holde skjult.

DEN SMALLE VEJ TIL DET DYBE NORD er på mange måder en klassisk fortælling om krig og splittelse og om længsel og passion. Den er tilegnet Flanagans egen far, som var blandt de australske krigsfanger, der sled sig halvt ihjel – for manges vedkommende sled de sig helt og aldeles ihjel – som slaver for japanerne under 2. Verdenskrig. Med daglige tæsk og under kummerlige forhold byggede de den 415 km lange Burma Railway gennem den mest uvejsomme junglestrækning helt fra Thailand. Meget betegnende er strækningen bedre kendt som Dødens Jernbane, fordi det estimeres at op imod 200.000 allierede krigsfanger og lokale slavearbejdere døde, inden den stod klar.

Det er således nogle afsindigt barske og virkelige kz-lignende forhold bogen dykker ned i, og historien er af samme grund også fortalt før. Måske bedst kendt i Pierre Boulles BROEN OVER FLODEN KWAI, der med stor succes blev filmatiseret i 1957. Flanagan har også høstet roser for sin version og vandt endda den britiske Booker-pris sidste år, hvilket unægtelig højner forventningerne.

I hans bog bliver hovedpersonen Dorrigo Evans taget som krigsfange af japanerne, og pga. sin rang kommer han til at fungere som en slags chefforhandler blandt de andre fanger. Han kæmper derfor ikke kun for sin egen overlevelse, men også for sine mange tusind landsmænd. Dette ansvar og disse umenneskelige arbejdsforhold i junglen står skarpt i beskrivelserne, der veksler mellem kølige, nøgterne små betragtninger og højtravende, følelsesladet billedsprog, der desværre alt for ofte får lov at køre for langt af sted ud af en tangent.

– Der var ikke længere nogen raske mænd. Der var kun de syge, de meget syge og de døende... Australien krympede og forvitrede, efterhånden var et riskorn langt større

Fakta

- Forfatter: Richard Flanagan
- Titel: DEN SMALLE VEJ TIL DET DYBE NORD
- Originaltitel: THE NARROW ROAD TO THE DEEP NORTH
- Oversat af: Jakob Levinsen
- Sider: 402
- Pris: 300,-
- Forlag: Politikens Forlag
- ISBN: 9788740021448

[Køb bogen hos SAXO.com](#)

Tidligere udgivelser

- DEN UKENDTE TERRORIST (2008)
- GOULDS BOG OM FISK (2004)

Billeder

end et kontinent, og det eneste der blev større for hver dag, var mændenes lasede, sjaskede khakihatte der nu hang som sombreroer ned over deres udhungrede ansigter og deres tomme mørke øjne, øjne som allerede synes at være holdt op med at være andet end sorte skygger i tomme huller der ventede på orme. Og dødsfaldene blev ved med at tage til.

Flanagan vil på godt og ondt en hel del mere med sin fortælling end at skildre grusomhederne, og det der for alvor løfter bogen, er den insisterende søgen efter nuancer i en historieskrivning der altid skrives af vinderen og ofte ender temmelig sort/hvid. Lige så omhyggeligt pinslerne pensles ud i junglen, lige så møjsommeligt udstilles kontrasterne i den efterfølgende opfattelse af det, som amerikanerne ikke tøver med at kalde krigsforbrydelser. Eksempelvis er det aldeles rørende, hvor absurd en dødsdom virker for en vagt. Han er selv tævet og trænet ind i en logik, hvor krigsfanger ikke har nogen ære eller noget værd, og han forstår helt grundlæggende ikke, hvorfor han nu bliver straffet for at have tæsket dem. Det giver ingen mening i hans univers, krigsfanger har jo ingen sjæl!

En lignende forståelseskluft finder vi hos Dorrego Evans selv, der efter et langt liv hyldes som berømt kirurg og krigshelt. Denne mønsterborgerrolle støder dog hårdt sammen med hans eget, ærlige selvbillede, hvor han ikke kan sige sig fri for fejhed i form af evindeligt utroskab, og det der er værre. Han har efter bedste evne forsøgt at tilpasse sig et langt livs omstændigheder, men nogen helt er han mildest talt ikke ifølge ham selv. I smug føler han hverken, at han har været specielt tapper eller god, hvilket fortælleren stille understøtter ham i;

– Han havde bare haft mere held med at leve end med at dø.

Bogens titel er lånt fra en rejsebeskrivelse af Matsuo Basho, en af de største skikkelser i japansk haiku-digtning. Det klassiske digt former sig som en lang ensom rejse uden mål eller mening, og sammenfaldet med vores hovedpersons opfattelse af sit liv er slående. Han føler sig falsk og fortabt, hvilket kun forstærkes af omverdens anseelse, og den kontrast udforskes virkelig godt og går lige i hjertekulen på undertegnede. (Samme kvaliteter finder man i parentes bemærket også i Flanagans DEN GODE TERRORIST, der dygtigt adresserer vores irrationalitet ift. terrortruslen.)

At der så skiftes lige vel meget i tid og perspektiver, og at den påklistede kærlighedshistorie er temmelig klichétung, det kan man leve med. Lidt sværere er det med det svulstige sprog, der muligvis også fremstår en tand mere klægt på dansk end engelsk på trods af Jakob Levinsens gode oversættelse. De rå mængder lomme filosofi undervejs kræver også sit af denne læser, men det ændrer ikke på, at DEN SMALLE VEJ TIL DET DYBE NORD klart skal anbefales.

Den er bevægende og grusom og ikke bange for at bruge alle kneb, for at klemme følelser ud af sin læser. Den er kort sagt for meget på mange måder, og det bør man unde sig selv.

Synes godt om 9 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Nyeste anmeldelser i kategoriene [Roman](#),

- [Japansk sindsrapport – Hiromi Kawakami KVINDEN VED HAVET](#) · 10-06-2016
- [Mellem metaforer og mudder – Hannah Lutz VILDSVIN](#) · 23-05-2016
- [Tilbage til 1980'ernes natmaskine – Tomas Lagermand Lundme ALT ER MIT](#) · 18-05-2016
- [Industriel Iliade – Emil Bønnelycke SPARTANERNE + BERLIN + ROSA LUXEMBURG](#) · 17-05-2016
- [Alle siger det – Jonas Hassen Khemiri ALT DET JEG IKKE HUSKER](#) · 12-05-2016

Læs også

- [Litteraturens terra incognita – W.G. Sebald LUFTKRIG OG LITTERATUR](#) · 06-08-2014
- [Når mennesker bliver rovdyr – EN KVINDE I BERLIN](#) · 05-08-2014
- [Skæbnesvanger stampen – Mia Degner KORT OVER HIMLEN](#) · 23-01-2014
- [Udengang på første klasse – Ernst Jünger STRÅLINGER, KRIGSDAGBØGER 1939-48](#) · 03-12-2013
- [Den middelmådige historie fortsætter – Jan Guillou MELLEMLØDT OG SORT](#) · 26-11-2013

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

..

Tags: [2. verdenskrig](#), [burma](#), [dødens jernbane](#), [krigsroman](#), [richard flanagan](#)

Om Gudrun Hagen

Cand.mag. i litteraturvidenskab fra KU.

Kvidrer løs på twitter @gubbih, skriver for Jazz Special og anmelder også for Dagbladet Information, Teateravisen, GAFFA m.fl.

Er de næste par år bosat i Kuala Lumpur, Malaysia.

[Blog](#)

[Skriv til Gudrun](#)

Ingen kommentarer

Vær den første til at kommentere på denne artikel!

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *

Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet